тызэкъотмэ — тылъэш!

AAABITS 1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къншегъэжьагъэч къыдэкІы

№ 5 (22934) 2024-рэ илъэс ГЪУБДЖ

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 16

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

6 + тисайт WWW.ADYGVOICE.RU тихъытыу нэкІ убгъохэр



Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет



Журналистикэм ыльэныкьокІэ Адыгеим и ЛІышьхьэ ишІухьафтынхэр республикэм и Правительствэ зычІэт унэм щаратыжыгьэх. АР-м и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат Іофтхьабзэр зэрищагь.

Зэіукіэм хэлэжьагьэх АР-м жъугьэм иамалхэм яіофышіэралхэм ашыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыря в ээпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр, УФ-м Іофшіэнымкіэ и Ліыхъужъэу. АР-м илитературнэ-художественнэ. икІэлэцІыкІу журналхэм яредакцие иредактор шъхьа!эу, тхакІоу МэщбэшІэ Исхьакъ, къэбар жъугъэм ифедеральнэ, иреспубликэ, имуниципальнэ амалхэм, АР-м ижурналистхэм я Союз япащэхэр, къэбарлъыгъэlэс амалхэм яlофышlэхэр, «Почта России» АР-мкІэ икъутамэрэ Іахьзэхэлъ обществэ зэlухыгъэу «Полиграф-Юг» зыфиюорэмрэ ялыкюхэр.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ журналистхэмрэ къэбар

лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэ- хэмрэ урысые печатым и Ма- хигъэщыгъэмкІэ, къэбарлъыгъэфэкІэ афэгушІуагъ. Хъупхъэу зэрэлажьэхэрэм, хъугъэ-шlагъэхэр псынкіэу ыкіи икъоу къызэрагъэлъагъорэм афэшІ зэрафэразэр къыlуи, журналистхэм хэбзэ къулыкъухэм зэдэлэжьэныгъэ дэгъу зэрадыряІэр КъумпІыл Мурат къыхигъэщыгъ.

«Журналистхэм хъупхъэу, льэныкьо пстэури къызэльырагъэубытэу Іоф зэрашІэрэм непэ мэхьанэшхо и І. Тихэгьэгу джыдэдэм санкцие зэфэшъхьафхэмкІэ къытеІvнкІэнхэv пыльых. тиобществэ июфхэр зэlызыгьахьэ зышІоигьохэр къыкъокІых. Къэбар мышъыпкъэхэр, лъапсэ зимы Іэхэр бэу агъэ Іух. Зэк Іэми тызэгъусэу ащ тыпэуцужьын фае», — къыlуагъ Къумпlыл

Республикэм ипащэ къызэрэ-Іэс амалхэм цІыфхэм дунэе еплънкіэ тэрэз яіэнымкіэ, социальнэ зыпкъитыныгъэр гъэпытэгъэнымкІэ мэхьанэшхо яІ. Урысыем и Президент къыгъэуцугъэ пшъэрылъхэм къатегущыІэзэ, республикэм илъэныкъо шъхьа Іэхэм къащыхъурэ хъугъэшІагъэхэр нахь игъэкІотыгъэу, осэ тэрэз афашІызэ къагъэлъэгьон зэрэфаем КъумпІыл Мурат анаІэ тыраригъэдзагъ.

«Яцыхьэ зытельыжьэу неущырэ мафэм пэплъэнхэм пае республикэм исхэм непэ къэхъурэр зэкІэ ашІэн фае. Къэбарлъыгъэ Іэс амалхэм просветительскэ пшъэрылъэу агъэцакІэрэм, цІыф лъэпкъыбэмэ къахэк Іыгъэхэр, дин зэфэмыдэхэр зылэжьыхэрэр зэкъозгъэуцорэ шІуагъэхэр агъэпытэнхэм мэхьанэшхо яI», — къы-Іуагъ КъумпІыл Мурат.

Адыгеим и ЛІышъхьэ журналистхэм къяджагъ типсэупІэхэм адэсхэм ящы акіэ чанэу хэлажьэхэрэм, фэныкъоныгъэ зи-Іэхэм ІэпыІэгъу афэхъухэрэм нахьыбэрэ ягугъу къашІынэу. Республикэм ипащэ зэрилъытэрэмкіэ, хэушъхьафыкіыгъэ дзэ операцием хэлэжьэрэ дзэкіоліхэм афэгьэхьыгьэ тхыгьэхэм нахь лъэшэу анаІэ атырагъэтын фае.

«Фронтым щы Іэ тидзэк Іол Іхэм лІыхъужъныгъэшхо зэрэзэрахьэрэр, нэмыкІхэм апае апсэ агъэтІылъыным зэрэфэхьазырхэр къэтюн тлъэкыщт. Владимир Путиным гъэрек ю зэдэгущы Іэгъу занк Іэу адыри Іагъэм къыщиюгъагъ «хэушъхьафыкіыгьэ дзэ операцием хэлажьэхэрэр ящысэтехыпІэхэу кІэлэцІыкlухэр къызэрэтэджынхэ фаер». Тидзэк Іол Іхэм къяхъул Іэгъагъэхэм, дзэкІолІхэу фэхыгъэхэм лІыхъужъныгъэу зэрахьагъэм, ахэм яунагьохэм арысхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр нахьыбэу цІыфхэм алъыдгьэ Іэсынхэ фае».

къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Адыгеим и ЛІышъхьэ Урысыем и Президент ихэдзынхэми къащыуцугъ. Хэгъэгум иполитическэ хъугъэ-шІэгъэшхоу ар зэрэщытыр, къэбарлъыгъэІэс амалхэм мыщкІэ пшъэрылъышхо зэрагъэцак Іэрэр къыхигъэщыгъ.

Джащ фэдэу Адыгеим и ЛІышъхьэ журналистхэм яІофшІэнкІэ амалэу яІэхэр нахьышІу шІыгъэнымкІэ, ялэжьапкІэ къэ-ІэтыгъэнымкІэ хэбзэ къулыкъухэм амалэу зэрахьэхэрэр, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» ІэпыІэгьоу арагьэгьотырэм, ахэр зычІэт унэр зэтырагьэпсыхьажьынэу зызэрагъэхьазырырэр къафиІотагъ.

Къэралыгьо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» адыгабзэкІэ ыкІи урысыбзэкІэ зэхищэрэ къэтынхэр зы сыхьаткІэ нахьыбэу зэрэкІощтхэр, сэнаущыгъэ зыхэлъ журналистхэм ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэнымкІэ амал зэфэшъхьафхэр зэрэзэрахьэрэр КъумпІыл Мурат къыхигъэщыгъ. ГущыІэм пае, журналистикэм ыльэныкъокІэ АР-м и ЛІышъхьэ

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

Щылэ мазэм и 16, 2024-рэ ильэс «Адыгэмакь»

КЪУМПЫЛ Мурат: ЗэкІэ цІыфхэм апай

Адыгеим и ЛІышъхьэу Къумпыл Мурат АР-м иминистрэхэм я Кабинет изэхэсыгьо зэрищагь. Ильэсэу икІыгъэм икІэух шъхьаІэхэм, тапэкіэ зэшіуахын фаехэм. Іофшіэнхэр зэрэкіощтхэм мыщ щатегущы агъэх.

Республикэм и ЛІышъхьэ анаІэ зытыраригьэдзагьэр Урысыем и Президентэу Владимир Путиныр кІэщакІо зыфэхъугъэ стратегическэ лъэныкъохэм япхырыщын, джащ фэдэу къэралыгъо программэхэмрэ лъэпкъ проектхэмрэ къыдалъытэхэрэм алъыкІэгъэхьэгъэным яІофыгьохэр ары.

АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу КІэрэщэ Анзаур къызэриІуагъэмкІэ, 2023-рэ илъэсым лъэпкъ проектхэмрэ къэралыгъо программэхэмрэ къыдалъытэрэ Іофтхьабзэхэм Адыгеим сомэ миллиард 24,6рэ апэlуигъэхьагъ. Пэшlорыгъэшъэу къызэрэрадзагъэмкіэ, федеральнэ мылъкур аlэ къызэрэрагъэхьагъэмкІэ (процент

99,8-рэ) Къыблэ федеральнэ шъолъырым хэхьэрэ субъект пэрытхэм Адыгеир ахэфагъ. Ащ къикІырэр Іофтхьабзэу рахъухьагъэхэмрэ социальнэ, гъогу ыкІи инженер инфраструктурэм изытет нахьышІу шІыгъэнымрэ мылъкур зэрапэІухьагъэр ары. ПстэумкІи 2023-рэ илъэсым федеральнэ къэкІуапІэхэр къызфагъэфедэхэзэ республикэм псэолъэшІын, зэтегъэпсыхьан, капитальнэ гъэцэкІэжьын Іофыбэ щызэшІуахыгь, псэолъэ 88-рэ сетьхэм апашІагь. 2024-рэ илъэсым псэолъэ 60-мэ япхыгъэ Іофшіэнхэр агъэнэфагъэх.

Ащ нэмыкІзу проектышхохэм ягъэцэкІэн макІо — гъэпсэфыпІэ чІыпІэу «Лэгьонакъэрэ» промышленнэ паркэу «Инэмрэ» ящыкІэгъэ инфраструктурэр ашІы.

Лъэпкъ проектым тегъэпсыхьагьэу 2024-рэ илъэсым гьогоу агъэцэкІэжьын фаехэмкІэ планэу рахъухьэгьагьэр непэ ехъуліэу республикэм щагъэцэкіэгъах. Чыопсым изытет гумэкІыгъо гъэнэфагъэхэр къыздехьых нахь мышІэми, псэупІэкоммунальнэ хъызмэтым зыпкъ итэу Іоф зэришІэрэм къыкІимычыным къулыкъу пстэуми анаІэ тырагъэты. АР-м и ЛІышъхьэ гъогухэм афэгъэзэгъэ къулыкъухэм осыр лъэшэу къесэу Іумыл хъумэ яІофшІэн зыпкъ итэу зэхэщагъэ хъуным джыри нахь лъэшэу анаІэ тырагъэтын зэрэфаер къыІуагъ. Коммунальнэ авариехэу къэхъун ылъэкІыштхэр шыгъэзыегъэнхэмкІэ къулыкъу пстэуми зэдегъэштэныгъэ ахэлъэу япшъэрылъхэр агъэцэкІэнхэ фае.

Программэу «Къуаджэхэм зэдиштэу хэхъоныгъэ ягъэшІыгъэныр» зыфиlорэм тегъэпсыхьагъэу бэ зэшІуахырэр. Федеральнэ гупчэм иІэпыІэгъу хэлъэу фельдшер-мамыку ІэзапІэхэр, культурэм иунэхэр ашых ыкІи агъэцэкІэжьых, псы ыкІи газрыкІуапІэхэр, гьогухэр ашІых, зэтырагъэпсыхьэх, цІыфхэм псэукІэ амалэу яІэр нахьышІу шІыгьэнымкІэ, чІыпІэхэр зэтегъэпсыхьэгъэнхэмкІэ Іофтхьабзэхэр зэшІохыгъэ мэхъух. Къуаджэхэм зэдиштэу хэхъоныгъэ ашІыным ипрограммэ Адыгеим зэрэщыпхыращырэм осэшІу къыфишІыгь УФ-м мэкъу-мэщымкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Оксана Лут шэкІогъум республикэм къызэкІом.

«Зэхэугъоягъэу къэпюн хъумэ, илъэсэу икІыгъэм бэ зэшІотхыгъэр, шъолъырым ихэхъоныгъэ ипсынк агъэ къэдгъэнэжьын тлъэкІыгъ. ЦІыфхэми янэрылъэгъух а зэхъок ыныгъэшІухэр. Джыри бэ Іофэу къытпыщылъыр, нахь кІэухышІухэм тыкъызэрафэк ющтым тына Іэ тетэгьэты. Джащ пае ильэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу зэкІэми нахь чаныгьэ тхэльэу итхъухьэгъэ проектхэр зэшюхыгьэ зэрэхъущтхэм тыдэлэжьэн фае. Іофхэм язэшІохынкІэ теурыкІуагъэ къызыхэшъумыгъаф. Владимир Путиным къышІыгьэ пшъэрылъхэмрэ кІэщакІо зыфэхъугъэ стратегическэ юфтхьабзэхэмрэ щыІэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм пае анахь мэхьанэшхо зи Іэхэм язэш Іохын шъуна і тежъугъэт», — къы-Іуагъ КъумпІыл Мурат.

АР-м и ЛІышъхьэ цІыфхэм зэдэгущы Іэгъу занк Іэхэр адыри-Іэнхэ зэрэфаер, цІыфхэр зыгъэгумэкІырэ ІофыгьохэмкІэ ренэу Іофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр зехьэгьэнхэ, хэушъхьафыкІыгьэ дзэ операцием хэлажьэхэрэм ыкІи ахэм яунагьохэм арысхэм ІэпыІэгъу ятыгъэнымкІэ хэти къытефэрэр зэригьэцэкІэн фаер къыІуагъ.

«Илъэсэу икІыгьэм зэдэгущы-Іэгъу занкІэу цІыфхэм адысиІагьэм къыгьэльэгьуагь анахьыбэу зыгъэгумэкІырэ Іофыгъохэр щы Іэк Іэ-псэук Іэу я Іэм зэрепхыгъэхэр. Ахэр чІыпІэхэм, муниципалитетхэм ащызэш юшъухынхэ шъулъэкІыщт. «Линие занкІэм» ик І эуххэмк І э пшъэрыльэу афэсшІыгъэхэр гъэцэкІагъэ зэрэхъухэрэм ренэу сынаІэ тесэгъэты ыкІи тезгъэтыщт. ТшІэрэр зэкІэ цІыфхэм апай», къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

ЯІофшІагьэхэр къыхигъэщыгъ



(ИкІэух).

ишІухьафтын мы аужырэ илъэси 4-м фэди 4-кІэ хэхъуагъ, джыдэдэм сомэ мин 200 ар мэхъу.

Зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэм чанэу Іоф зэрашІагьэр хигьэунэфыкІи, Адыгеим и ЛІышъхьэ ащ щатекІуагъэхэм шІухьафтынхэр аритыжьыгъэх.

Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» ижурналистхэу Къуижъ Аминэт, Татьяна Беловам, ителеоператорхэу Алексей Свеженцевым, Виктор Наталухэ, ивидеоинженерэу Ольга Ефимовам «Героями не рождаются» зыфиІорэ телекъэтынхэм апае

2023-рэ илъэсым журналистикэм ылъэныкъокІэ АР-м и ЛІышъхьэ ишІухьафтын афагъэшъошагъ. Телепроектыр зыфэгъэхьыгъэр хэушъхьафыкІыгьэ дзэ операцием хэлажьэхэрэр, дзэкъулыкъушІэхэу фэхыгъэхэм яІахьылхэм, яныбджэгъухэм, якІэлэегъаджэхэм, классхэм къадисыгъэхэм адыряІэгъэ зэІукІэгъухэр ары.

Очеркэу «Маятник надежды» зыфиІорэм пае гъэзетэу «Единствэм» иредактор шъхьа эv ПхъэчыешІэ Суанди журналистикэм ылъэныкъокІэ АР-м и ЛІышъхьэ ишІухьафтын къыфагъэшъошагъ.

Адыгеим и Ліышъхьэ тапэкіэ

редакциехэм гухэлъэу яІэхэмкІэ къэбарлъыгъэІэс амалхэм ялІыкІохэм адэгущыІагь.

АР-м илитературнэ-художественнэ, икІэлэцІыкІу журналхэм яредакцие иредактор шъхьајзу МэщбэшІэ Исхьакъ журналистхэм яматериалхэү хэүшъхьафыкІыгъэ дзэ операцием хэлаедмехоствнуя мехь едмедехесьж афэгъэхьыгъэхэр журналхэм къащыхаутыным зэрэфэхьазырыр къыІуагъ. АР-м ижурналистхэм я Союз итхьаматэу Бээджэжъыкъо Абрек журналистхэм Іофэу ашІэрэм, ІэнатІэхэр зэрэзэблахъухэрэм афэгъэхьыгьэу къыІотагь. Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьаlэу

Мэщліэкъо Саидэ Къумпіыл ціыфхэм ашіогъэшіэгъоныщт Mypat «тхьауегьэпсэу» ријуагь редакцием ІэпыІэгъу къызэрэфэхъурэм фэшІ ыкІи гъэзетым ия 100-рэ илъэс ехъулІзу къыдагьэкІыгьэ конвертыр шІухьафтынэу ритыгъ.

Республикэм и ЛІышъхьэ Адыгеим икъэбарлъыгъэІэс амалхэм аlутхэм lофышхо зэрашІагъэмкІэ зэрафэразэр къы-Іуагъ, псауныгъэ пытэ, щыІэкІэпсэукІэ дэгъу яІэнэу, гъэхъэгъакІэхэр ашІынэу,

материал дэгъухэр тапэкІи къагъэхьазырынэу афэлъэlуагъ.

> Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

Ощх ыкІи ос цІынэр къыхьыщт

Щылэ мазэм имэфэ пшІыкІутфыр пыкІыгъ. КІымафэм ыгузэгу тыхэхьагъэу осэу тызэжагъэри къытфесыгъ.

Нахьыбэхэм мыщ зыщаухъумэ нахь мышІэми, чэфыгьом зэрихьэхэрэр сабыйхэр ары. Арэу щытми, мэкІэ-макІэу осыр къыгъэткІужьэу фежьагъ.

Щылэ мазэм къыздихьыщт-

хэм тащигъэгъозагъ гидрометеорологиемкІэ ыкІи тыкъэзыуцухьэрэ дунаим имониторингкіэ Гупчэм ипащэу Александр Митровым.

ГурытымкІэ мазэм температурэу щыІэщтыр шапхъэхэм афэдизыщт ыкІи ашІокіыщт, ощх ыкіи ос ціынэр къыхьыщт. КъыхэкІыщтых мафэхэр ошъуапщэу, гъогухэр

цІэнлъагъоу. Джащ фэдэу фабэмрэ чъыІэмрэ чэзыу-чэзыоу къызэкІэлъыкІощтых. КъызыщыучъыІырэ уахътэм мылыр чъыгхэм ыкІи электрорыкІуапІэхэм апишІыхьащт.

мышен мышпифем едепА чъыІэр градуси 10-м нэсэу щы-Іагь, къыгьэщтыгь. Мафэм фабэр градуси 8-м кІэхьагь.

Ятіонэрэ мэфипшіыр. Чэщ-

хэр чъы Іэщтых градуси 6 — 12-м нэсэу, мафэхэм чъы эр градуси 3-м кІэхьащт, фабэр градуси 8-м зыщынэсыщтхэри къыхэкІышт.

Ящэнэрэ мэфипшым икіэухым нахь къэучъыІыщт, чэщым чъыІэр градус 14-м нэсыщт. КъыхэкІыштых мафэхэр фабэр градуси 8-м кІахьэу.

Къушъхьэхэм температурэр

градуси 6 — 8-кІэ нахь ащычъыІэшт.

Щылэ мазэм псыхъохэм адэт псыр шапхъэхэм атетыщт, къызщигъэжъурэ уахътэм ыкІи лъэшэу къызещхыкІэ, къыдэ-

Мы мазэм иапэрэ мэфипшым бжыхьасэхэм макіэу ахэхъуагь. Ахэм чъы Іэр къягоощтэп.

КІАРЭ Фатим.

Пэтхъу-Іутхъур ыкІи гриппыр

КІымэфэ льэхьаным зэпахырэ узхэм нахь зыкьаlэту хабзэ. Ащ ельытыгьэу республикэм эпидемиологием изытет тыщыкlэупчlагь щэфакlохэм яфитыныгьэхэр ыкlи цlыфым игупсэфыныгьэ кьэухьумэгьэнхэмкlэ Федеральнэ кьулыкьум и Гъэlорышlaпlэу Адыгэ Республикэм щыlэм.

Эпидемиологие лъыплъэнымкlэ отделым ипащэ игуадзэу Іэшъынэ Нэфсэт къызэриІуагъэмкlэ, къихьэгъэ илъэсым ия 2-рэ тхьамафэ изэфэхьысыжьхэм уахаплъэмэ, пэтхъу-Іутхъур ыкlи гриппыр къызэузыхэрэм япчъагъэ хэхъуагъ, ау эпидемие шапхъэу агъэнэфагъэм ар блэкІырэп.

— Тхьамафэ къэс пчъагъэхэм талъэплъэ. 2024-рэ илъэсым ия 2-рэ тхьамафэ пэтхъу-lутхъур (ОРВИ) ык lи гриппыр къызэузыгъэ нэбгырэ 1400-м ехъурэ агъэунэфыгъ. А пчъагъэр апэрэ тхьамафэм едгъапшэрэп, сыда пюмэ мэфэк I зыгъэпсэфыгъохэм къахэк ləy цыфхэм медицинэ учреждениехэм зафагъэзэнэу хъугъэп. Ау ик lыгъэ илъэсым ия 52-рэ тхьамафэ

ебгъапшэмэ, процент 13-кlэ нахьыбэ хъугъэ. Тхьамафэм-кlэ эпидемие шапхъэу агъэнэфагъэм ар процент 18-кlэ нахьмакl, — хигъэунэфыкlыгъ Ізшъынэ Нэфсэт.

Джащ фэдэу тигущы Гэгъу къызэри уагъэмк Гэ, къалэу Мые-къуапэ пэтхъу- Гутхъур къызэузыгъэу нэбгырэ 360-м ехъу щатхыгъ, ик Гыгъэ илъэсым ия 52-рэ тхъамафэ ебгъапшэмэ, процент 32-к Гэ нахъыбэ хъугъэ, эпидемием ишапхъэ проценти 10-к Гэ нахъ ар мак Гэ

Сымэджэщым къыщамыубытыгъэ тхьабыл плъыр-стыр (пневмониер) къызэузыхэрэм япчъагъи проценти 10-кlэ зыкъыlэтыгъ. Къекlокlырэ зэпахырэ узхэм коронавирусри ахэт. Тызхэт илъэсым ия 2-рэ тхьамафэ ар нэбгыри 9-мэ къаха-

Зигугъу къэтшіырэ піалъэм гриппыр къызэузыгъэу республикэм щатхыгъэр нэбгырэ 20 мэхъу, къалэу Мыекъуапэ — нэбгыри 10.

Зэпахырэ узхэм апкъ къикlыкlэ сымэджэщым нэбгырэ 88-рэ чlагъэгъолъхьагъ.

— Лабораторнэ уплъэкlунхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкlэ, республикэм щызекlорэр нахьыбэрэмкlэ «свиной гриппэу H1N1-кlэ» заджэхэрэр ыкlи риновирусхэр, аденовирусхэр, парагриппым ыкlи Rs-м явирусхэр ары, — къыlуагъ lэшъынэ Нэфсэт.

дежельныстванный мехоlамерины ики ціы мымы игупсэфыныгъэ къзухуельных федераль-

At Nayre Humerep

нэ къулыкъум и Гъэlорышlапlэу Адыгэ Республикэм щыТэм илыкlо цыфхэм зафегъазэ зэпахырэ узхэм защаухъумэнэу. Зэпахырэ узхэр къызэузыхэрэм япчъагъэ хэхъуагъ нахъ мышlэми, джыри гумэкПыгъо дэдэу Іофым эпидемиологхэр хаплъэхэрэп, ау цІыфхэм ищыкІэгъэ

пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэхэр зэрахьанэу, япсауныгъэ нахь фэсакъынхэу къяджэх. Жьы къабзэм мэхьанэ иІ. Унэ кІоцІхэм бэрэ жьы къабзэ арыбгъэхьан фае. Пэтхъу-Іутхъу нэшанэхэр яІэ зыхъукІэ медикхэм зафагъэзэн зэрэфаер агу къагъэкІыжьы.



Узфэсакъыжьмэ нахьыш**І**у

Щтыргъукlышхом илъэхъан чъыlэм уимыстыным фэшl щынэгъончъагъэм иамалхэр зепхьэхэмэ нахь тэрэз. Роспотребнадзорым и Гъэlорышlaпlэу АР-м щыlэм шъугу къегъэкlыжьы шъузэрэзекloн фаер.

- 1. Щыгьын фабэхэу жьыбгьэм шъущызыухъумэщтхэр зыщышъульэх.
- 2. Бэрэ щагум шъудэмыт, зэпыугъохэр шъушІыхэзэ унэ кІоцІхэм защыжъугъэфаб.
- 3. Щай, кофе е лэпс стырхэм пкъынэ-лынэр агъэфэбэщт.
- 4. Джащ фэдэу тхъу ыкІи белок бэу зыхэлъ гъомылапхъэхэр шъу- шхыхэмэ, пкъынэ-лы- нэм фабэр хэтынымкІэ ишІуагъэ къэкІощт.

ЧъыІэр къышъоІагъэмэ къызэрэшъушІэщт нэшанэхэр: дыигъэныр, къыхаозэ узыныр, пкъышъолым щыщ Іахь плъыжьы хъуныр.

ЧъыІэм шъуистыгъэ зыхъу- хэми шъузфэсакъыжь!

кіэ шъушіэ мыхъущтхэр: псы стыркіэ зыптхьакіыныр, а чіы-піэхэр оскіэ плъэкіынхэр, къэзыгъэфабэрэ пкъыгъохэр бгъэфедэнхэр. Ащ фэдэ зекіуакіэхэм нахь щынагъохэр къахэкіых.

ЧъыІэм шъуигъэдыигъэу е лъэшэу къышъухэхьагъэу нэшанэхэр зэшъолъэгъулІэжьыхэмэ, ІэпыІэгъу псынкІэм шъукъеджэмэ нахь тэрэз. ЩтыргъукІ лъэхъаным шъори, шъуигупсэхэми шъузфэсакъыжь!

ЩэфакІом ипсауныгъэ зэрар ехыгъэ хъумэ

КІымафэм зыщыціэнльэгьо льэхьаным ціыфыр зытефэкіэ шьобжхэр хехых. Ащ фэдэ хьугьэ-шіагьэхэр бэрэ зыщыхьоу хабзэр тучанхэм е щэпіэ гупчэхэм ячіэхьагьухэр ары.

Ахэм ядэкІояпІэхэм, ячІэхьагъухэм ателъ плиткэр икъоу замыгъэкъабзэкІэ, Іумыл техъукІы. ЩэфакІохэм яфитыныгъэхэр ыкІи цІыфым игупсэ-

фыныгъэ къэухъумэгъэнхэмкlэ Федеральнэ къулыкъум мы мафэхэм къызэритыгъэмкlэ, ащ фэдэ хъугъэ-шlагъэм фыкъоныгъэу хахырэмкlэ пшъэдэкlыжь

зыхьыщтыр сатыушІ организациер ары.

— Щэфакюхэм ящыюныгъэкю ыки япсауныгъэкю щынэгъончъэ амалхэр сатыуші организациехэм афагъэпсынхэу щыт. Щэпіэ чіыпіэхэм ячіэхьагъухэм бэрэ ціыфхэр ащэціанпъэхэшъ, шъобжхэр хахых. Ащ фэдэ хъугъэ-шіагъэ къызэхъупіэгъэ бзыпъфыгъэу зиіоф Апшъэрэ хьыкумым зэхифыгъэм ыпъэныкъокіэ унашъо ышіыгъ, зидэкіояпіэ тещтыкіыгъэ тучанэу зычіэхьагъэм тазыр ытынэу, — къыщаіуагъ Роспотребнадзорым. Граждан Іофхэмкіэ Апшъэрэ хьыкумым иколлегие зэригъэнэфагъэмкіэ, щэфакіом ипсауныгъэкіэ щынэгъончъэ амалхэр щакіом ыгъэпсынхэр ипшъэрылъых. Тучаным кіогъэ ціыфым а чіыпіэм шъобж щытещагъэ зыхъукіэ, хьыкумым зыфигъэзэн фит. Ащ пае медицинэ учреждением ипсауныгъэ зэрарэу рахыгъэр щигъэунэфын фае.

Нэкіубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЮЗШЪЫНЭ Сусан.

ХьисапымкІэ кІэлэегъаджэхэр макІэх

БлэкІыгьэ ильэсым Урысыем щызэхащэгьэ упльэкІунхэм кьызэрагьэльэгьуагьэмкІэ, кьэралыгьом иеджапІэхэр, зэкІ пІоми хьунэу, хьисапымкІэ кІэлэегьаджэхэм афэныкьох. Мы Іофыгьом Адыгеири кьыухьагьэп.

Анахьэу къин зылъэгъухэрэр еджэпіэ инхэр зыдэт псэупіэхэр ары: Мыекъуап, район гупчэхэр, къоджэшхохэр. АР-м гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіэ и Министерствэ къызэритыгъэмкіэ, блэкіыгъэ илъэсым процент 98-м кіахьэу ищыкіэгъэ кіэлэе-

сапым игъусэх. Гущы Іэм пае, сэ хьисапымрэ физикэмрэ ясэгъэхьы. Физикэр зы классым тхьамафэм сыхьатит Іоу къек Іы. Ари имыкъоу, тик Іэлэегъэджэ зырызхэр нэмык І къуаджэхэми к Іохэзэ Іоф ащаш Іэ. Джаущтэу Іофыгъом хэк Іып Іэхэр къыфэ-

къытфакіохэрэп. Еджэн ужым къззыгъэзэжьыгъэр хьисапымкіэ кіэлэегъэджэ ныбжьыкізу Аскъэлэе гурыт еджапіэм іоф щызышіэрэр ары. Ау ащ фэдэхэр зырыз дэдэх. Ащ ыпэкіэ кіэлэегъэджэ ныбжьыкіэ къызыт—фэкіуагъэр къэсшіэжьырэп, —



гъаджэхэр шъолъырым зэригъотыл і эжьыгъэх, проценти 2-у зыщык і агъэр хъисапымк і э, урысыбзэмк і э ыкіи инджылызыбзэмк і з кі заджэхэм къагъэпсыгъ. Пстэумк і и республикэм гурыт еджэп іи 137-р ит, хъисапымк і кі значень заджэ зоор ахэм ащэлажьэ.

— Шъыпкъэр пющтмэ, хьисапымкю кюлэегъаджэхэм сыдигъуи тащэкю. Мыщ дэжьым къыдэплъытэн фае ежь предметыр къинэу зэрэщытыр. Физикэри, информатикэри ащ нахь хьылъэжьых. Непэ Гъобэкъое гурыт еджапюм хьисапымкю кюлэегъэджищау тыщэлажьэ. Пстэуми сыхьат 30-м кюльэу тхьамафэм къытфекю. Шапхъэр — 18. Ащ къыдыхэплъытэн фае, кюлэегъаджэ пэпчъ физикэри информатикэ сыхьатхэри хьитэгъотых, — Іофым изытеткіз къыддэгощагъ Гъобэкъое гурыт еджапіэм хьисапымкіз ыкіи физикэмкіз икіэлэегъаджэу, Теуцожь районым хьисапымкіз икіэлэегъаджэхэм яметодическэ зэхахьэ ипащэу Хъут Эммэ.

КІэлэегъаджэхэр зэримыкъухэрэм иушъхьагъу шъхьаІзу АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ къыхигъэщырэр ІофшІэкІо ныбжьыкІэхэр еджапІэхэм зэрямыкІуалІэхэрэр, непэ лажьэхэрэр жъы зэрэхъухэрэр ыкІи псэупІэхэм ащыщхэм якІэлэеджакІохэм япчъагъэ зэрэхахьорэр ары. Джырэ уахътэм Іоф зышІэрэ кІэлэегъаджэхэм япроцент 30-м аныбжь илъэс 60 — 65-рэ.

— Ары. Гукъау нахь мышlэми, кlэлэегъэджэ ныбжьыкlэхэр

къыхигъэщыгъ Хъут Эммэ.

Сыда ар къызхэк ырэр? Мы упчІэри игъоу щыт. Сыда пІомэ кІэлэегъэджэ ныбжьыкІэхэр АКъУ-м гъэ къэс къычІетІупщых. Ащ лъэныкъуищымкІэ ІофшІакІохэр егъэхьазырых: хьисапыр; хьисапыр ыкІи ар зэрэбгьэІорышІэщтымкІэ екІолІакІэр; прикладной хьисапыр ыкІи информатикэр. Мы сэнэхьатхэмкІэ апшъэрэ еджапіэм къычіитіупщыхэрэр хьисапымкІэ кІэлэегъаджэхэу гурыт еджіапіэхэм ащылэжьэнхэ алъэкІыщт. Гъэ къэс а сэнэхьатхэмкІэ нэбгырэ 82-рэ АКъУ-м ештэ, 40-м ехъур къычІетІупщы. Ау ахэр къыткІэхъухьэхэрэр агъэсэнхэм тегушІухьэхэрэп, ащ фэдэу къахэкІыхэрэм япчъагъи гъэ къэс нахь макІэ мэхъу. ГущыІэм пае, 2022-рэ илъэсым апшъэрэ еджапІэр къэзыухыгьэ нэбгырэ 18-р еджапіэхэм аіухьагьэх, 2023-м ахэм щысэ атезыхыгъэр нэбгыри 10 ныІэп. Мыщ фэдэ къэгъэлъэгъонхэр зиlэхэр хьисап закъор арэп. Нэмык предметхэми ар яплъэгъулІэн плъэкІыщт. Сыда ащ ылъапсэр? УпчІэм иджэуап тигъэгумэкІэу инджылызыбзэмрэ адыгабзэмрэ онлайн шІыкІэм тетэу языгъэшІэрэ кІэлэегьэджэ ныбжыыкІэу Хъурэнэ Русетэ гущыІэгъу тыфэхъугъ. Ащи иІофшІэн инджылызыбзэмкІэ кІэлэегъаджэу гурыт еджапІэм щыригъэжьэгъагъ, ау непэ ар ыгъэтІылъыгъэу ышъхьэ фэлэжьэжьы. Адыгеим имызакъоу, ІэкІыб къэралыгъохэм ащыпсэухэрэри пэІудзыгъэу регъаджэх.

— Ары сиюфшіэн гьогу еджапіэм щысыублэгьагь, ау ар згьэтіыльыжьыгьэ. Апэрэ ыкіи ушъхьагьу шъхьаіэр — тхьапэхэм ягьэпсын охьтабэ пэюхьэ. Кіэлэціык іухэм апае уахътэу къэнэжьырэр макіэ, ащ изэфэхьысыжыр — ищыкіагьэр ахэм икъоу анэзгьэсышъурэп, сэри сишіэныгьэхэм ахэзгьэхьону уахътэ къэнэжьырэп. Сэ сыздэмылэжьэжьу, кіэлэеджакіохэм

икъоу юф адэсымыш Іэшъоу сыд фэдэ шІэныгьа ахэм язгьэгьотын слъэкІыщтыр? ЕтІани, олъэгъуба, еджапІэм шІэныгъэ горэ къаритыным ахэр щыгугъхэрэп, яцыхьэ зытельыр хэушъхьафыкІыгъэ гупчэхэу къадэлажьэхэрэр ары. А пстэумэ сягупшыси, еджапІэм сыкъыІукІыгъ. Шъыпкъэр пющтмэ, сызэрэхъущтыри сшІагьэп. Ау джы мары кІэлэеджэкІуи 10 пчъагъэ сиІ. Сэ сищыкІэгьэ уахътэм лъыкІэгъэхьагъэу ахэм садэлажьэ, сэри юфэу сшІэрэм дакюу сыздэлэжьэжьы, ифэшъошэ лэжьапкІи сэгьоты, — тыщигьэгъозагъ Хъурэнэ Русетэ лъэбэкъоу ышІыгъэм лъапсэу иІэм.

Непэ ІофышІэ ныбжьыкІэхэр еджапІэхэм къящэлІэгъэнхэмкІэ къэралыгъом Іофыгъуабэ щызэшІуахы. Сэнэхьатым имэхьанэ къезыгъэІэтыщт зэнэкъокъу зэфэшъхьафхэр республикэми Урысыеми ащызэхащэх, кІэлэегьэджэ ныбжьыкІэхэм кІэгъэгушІу тедзэхэр ялэжьапкІэхэм афашІых, Іофэу ашІэрэм ифэшъуашэу рэзэныгъэ, щытхъу тхылъхэмкІэ къыхагъэщых.

АНЦОКЪО Ирин.



Урысыем шІэныгьэмрэ апшьэрэ гьэсэныгьэмрэкІэ и Министерствэ бюджет чІыпІэхэр апшьэрэ еджапІэхэм ыкІи шІэныгьэ организациехэм атегощэгьэнхэмкІэ зэІухыгьэ зэнэкьокьоу 2024 — 2025-рэ ильэсхэм ательытагьэм изэфэхьысыжьхэр ышІыгьэх. Ащ къыдыхэльытагьэу Мыекьопэ къэралыгьо технологическэ университетым бюджет чІыпІэ 1126-рэ къыратыгь.

Тиапшъэрэ еджапіэ учіэхьанымкіэ гъэрекіо пчъагъэу иіагъэр къэнэжьыгъ, ау гъэсэныгъэ программэ зэфэшъхьафхэмкіэ чіыпіэ пчъагъэу иіэщтыр зэблэхъугъ. Непэрэ экономикэм къыгъэнэфэрэ шапхъэхэм планыр адештэ.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым къыфагъэнэфэгъэ бюджет чІыпІэхэр нахыыбэрэмкІэ зытырагощагъэхэр инженернэ, техническэ ыкІи медицинэ лъэныкъохэр ары. Джащ фэдэу анаІэ

тырагъэтыгъ цифрэ шыкlэм тет экономикэм фэгъэзэгъэ Іофшіэнхэм ягъэхьазырын. Непэрэ бэдзэрыр анахьэу зыщыкlэрэр инновационнэ IT Іофыгъохэр, импортыр зэрэзэблахъурэ цифрэ Іэмэ-псымэхэр ыкlи ахэм ягъэцэкlэн ары. Ахэм якадрэхэр гъэхьазырыгъэным телъытэгъэ бюджет чіыпіэхэр бакалавриатыми, специалитетыми, магистратурэми къафыхахыгъэх.

Апэрэу бюджет чІыпІэхэр къаратыгъэх ординатурэм епхыгъэ сэнэхьатыкІэхэм, анестезиолог-реаниматолог-

хэм ыкlи оториноларингологхэм. Мы лъэныкъомкlэ 2022 — 2023-рэ илъэсхэм Мыекъопэ технологическэ университетым щытхъу хэлъэу лицензированиерыкlугъ.

Бюджет чІыпІэ пчъагъэу бакалавриатым, специалитетым ыкІи магистратурэм ателъытагъэхэм япчъагъэ зыфэдэщтыр щылэ мазэм и 20-м нэс хэушъхьафыкІыгъэ сайтым къырагъэхьащт. Апшъэрэ еджапІэм учІэхьанымкІэ ищыкІэгъэщт тхьапэхэм яштэн мэзаем и 1-м къыщегъэжьагъэу аублэщт.

Урысыем шіэныгъэмрэ апшъэрэ гъэсэныгъэмрэкіэ и Министерствэ 2024 — 2025-рэ илъэсхэм бюджет чіыпіэ мин 620,5-рэ апшъэрэ еджапіэхэм атыригощагъ. Къызэраlуагъэмкіэ, ащ ипроцент 70-р шъолъырхэм Іоф ащызышіэрэ гъэсэныгъэм иорганизациехэм яех.



J[15]5[13]6[15]11[XO

KIBBIHBAKIBHITIBB KIBJIBEITBAJAK

Хьаткьо Мариет Батырбый ыпхьум илэжьэкlо тхыль тхыгьэ закьоу дэтым кьыщеlo 1975-рэ ильэсым Хьатыгьужьыкьое гурыт еджапlэу N 6-м (Шэуджэн район) урысыбзэмрэ урыс литературэмрэкlэ кlэлэегьаджэу зэраштэгьагьэр. Зэпимыгьэоу ильэс 45-рэ кlэлэеджакlохэм ащ шlэныгьэ аригьэгьотыгь.

Мариет ыціэ зымышіэрэ Адыгеим исэп піоми хъущт, шіэныгьэу зэригъэгъотыгъэмрэ ар кіэлэціыкіухэм зэралъигъэіэсырэ шіыкіэ-амалхэмрэ кіэлэегъэджэ пэрыт зышіыгъэр. Ригъэджагъэхэм ащыщ нэбгырэ 30-мэ еджапіэр дышъэ медалькіэ къаухыгъ, апшъэрэ еджэпіз зэфэшъхьафхэм сэнэхьатхэр ащызэрагъэгъотыгъ, іофшіэным гъэхъагъэхэр щашіых.

Гурыт еджапІэр Мариети дэгъу дэдэу къыухыгъ, янэятэхэм, иІахьыл благъэхэм афэдэу кІэлэегъаджэ хъу шІоигьозэ зыкъиІэтыгъ, ау ахэм врач сэнэхьатыр нахь къыфыхахыгъагъ. Янэжъ закъоу Хьалимэт ары къыдезгъэштэгъагъэр. «Сэ сипенсие къыхэсхызэ уезгъэджэщт, гъогупкІи къыостызэ сшІыщт» къызэрэриІогъагъэр джыри щыгъупшэрэп.

Институтым зыщычІэхьагъэм къыщыублагъэу сэнэхьатэу къыхихыгъэмкІэ шІэныгъэ куухэр зэрэзэригъэгъотыщтым пылъыгъ. Ащ фэшъхьафэу студентхэм янаучнэ организациеу еджапІэм щызэхэщагъэм хэтыгъ, научнэ ІофшІэным пылъыгъ. Шъыпкъэр пІощтмэ, я 60 — 70-рэ илъэсхэм ныбжыкІэхэм гъэсэныгъэ зэрэзэрагъэгъотыщтым лъэшэу пылъыгъэх.

Мариет джыри институтыр къыухыгъагъэп зэлъашІэрэ грузин лингвистэу, филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу, академикэу Арнольд Чикобавэ ыныбжь илъэс 75-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ научнэ-практическэ конференцием зыхэлажьэм. Ар къалэу Тбилиси щыкІогъагъ, Кавказым щыпсэурэ лъэпкъ пстэумэ ялІыкІо студентхэр хэлэжьэгъагъэх.

Чикобавэ ригъэблэгъагъэх

А. Чикобавэ КІэрэщэ Зайнаб къыфытеуи студентхэм ащыщхэр конференцием хигъэлэжьэнхэу къелъэlугъагъ. Мариет къеlотэжьы:

— Конференциер Грузием шІэныгъэхэмкІэ и Академие щырекІокІынэу щытыгь. НэбгыритІу тыхъоу, Темзэкъо Светэрэ сэрырэ, ащ тагъэкІогьагь. А. Чикобавэ тызэрэкІуагъэр зыраІом, «къысфашъущэх» ыІуи, иунэ тыригъэблэгъагь. Тлъэгъурэр зэкІэ тиІогъэшІэгъоныгь, академик апэрэу тлъэ-



КІэлэеджакІохэм яегъэджэн-гъэсэныгъэкІэ гъэхъагъэу ышІыгъэхэм апае РСФСР-м гъэсэныгъэмрэ просвещениемрэкІэ и Министерствэ илъэс зэфэшъхьафхэм Мариет «Старший учитель», «Урысые Федерацием иеджапІэ изаслуженнэ кІэлэегъадж», «Отличник народного просвещения» зыфаГорэ щытхъуцІэхэр къыфагъэшъошагъэх.

гъущтыгъ. Тызэращэгъэ фэтэрыр унабэу зэхэтыгъ, ахэм ядэпкъхэм зэкІэми агот гъэтІылъыпІэхэм джэхашъом къыщегъэжьагъэу кІашъом нэсэу тхылъииъэ пчъагъэхэр ащызэтельигъэх.

А. Чикобавэрэ ишъхьэгъусэрэ дахэу къытпэгъокІыгъэх. Лъэпкъ шхын зэфэшъхьафхэмкІэ ушъэгъэ Іанэм тырагъэблэгъагъ. Тыщысыгъ, бэрэ тыгущыІагъ, академикым упчІабэ къытитыгъ.

Мариет къызэриюрэмкіэ, ащ адыгэхэм ящы акіэ, Адыгеим къыщык ыхэрэр, ом изытет, нэмык ыби ышіэ шюигъуагъ.

— Рэзэныгьэшхо хэльэу къытиІогьагь: «Адыгэ льэпкьыр ары мыхъу-гьэемэ, тэ, грузинхэм, льэпкъэу тыкьэнэщтыгьэп, тикультури къызэтедгьэнэшъущтыгьэп. Адыгэхэм лъэкІэу ыкІи амалэу яІэр зэкІэ Кавказ

заом къащыпэуцугъэхэм атырагъэк Годагъ, тэ къыднэмысхэу тыкъэнагъ. Егъаш Гэм ар тщыгъупшэщтэп, сыдигъуи тыгу илъыщт».

ЛІы гъэсэгъэшхом сэмэркъэоу хэлъыми студентхэм гу лъатэгъагъ. КъагъэкІотэжьхэзэ, Мариет пчъаблэм дэжь ыгъэуцугъэгъэ портфелым Арнольд Іапэ фишІи, «Мыр хэта зиер? Сыда мыщ дэлъыр?» ыІуи мэкъэ ІэтыгьэкІэ къызэупчІэм, Мариет мэкъэ шъабэкІэ «сэсый» риІуагъ. Портфелыр къызэІуригъэхи мандаринхэмрэ ІэшІу— ІушІухэмрэ дизэу къафыдитэкъуагъ. «КъэпІэтышъущта?» ыІуи къызеупчІым, зэрэсэмэркъэурэр къыгурыІуагьэу, «тІуми зэдэтхьыщт» риІогьагь.

А. С. Чикобавэ июбилей фэгъэхьыгъэ конференцием Адыгеим икіыгъэхэри хэлэжьагъэх, докладэу агъэхьазырыгъэхэм къащеджагъэх.

«Светэ иІофшІагъэу «Лексика плетения» зыфиІорэм, сэ «Лексика шерсти» ыІоу стхыгьэм къедэІугъэх. Конференцием икІ ухым А. Чикобавэ къэтэджи, цІыфхэм апашъхьэ тиІофшІагьэхэм ауасэ дышъэм ригъэпшэгъагъ, тызэрэк Іуагъэмк Іэ «тхьашъуегъэпсэу» къы*тиІогьагь»,* — ыгу къэкІыжьы Мариет. Цым, ІутІэным ахашІыкІырэ ыкІи агъэфедэрэ пкъы--ытшеждядее мехоат гъэхэу адыгабзэм хэтыгъэхэр адыгэ къуаджэхэр къак Гухьэхэзэ студентхэм нэжъ-Іужъхэм къарагъэІотэжьыгъагъэх, ахэр мыкІодыжьхэу тыбзэ къыхэнагъэх.

КІэлэцІыкІухэм, наукэм игъашІэ аритыгъ

Хьаткъо Мариет иурокхэр

гъэшІэгьонэу ыгъэпсыщтыгъэх, кІэлэеджакІохэм яегъэджэн екІолІэкІэ-амалыкІэхэр къыфигъотыщтыгъэх. Литературэм иурокхэм урыс тхакІохэм япроизведениехэу аригъашІэхэрэм ахэт образхэр псаухэм фэдэу еджакІохэм анэгу къыкІигьэуцощтыгъэх. Илъэс пчъагъэрэ зыщылэжьэгьэ еджапІэр лъэпкъ еджапіэхэмкіэ научнэ-ушэтыпіэ институтэу Москва дэтым «ипилотнэ еджапІэу» щытыгь. ЕджакІохэм шІэныгъакІэхэр аратын хъумэ апэу къыхахыщтыгъэхэм Мариет ригъэджэрэ классхэр ахэтыгъэх.

Творческэу Іоф зышІэрэ кІэлэегъаджэхэм яІэпэІэсэныгъэ зыщыхагъэхъорэ курсхэу Москва щызэхащагъэхэм Мариет арагъэблагъи идокладэу «Об особенностях преподавания русского языка и литературы в национальных школах» зыфиІорэм къыщырагъэджэгъагъ.

ІэпэІэсэныгъэу иІэмкІэ кІэлэегъаджэхэм адэгощэным сыдигъуи фэхьазырыгъ. Адыгэ Республикэм, Анапэ, ТІуапсэ, нэмыкІ чІыпІэхэм ащыкІогъэ научнэ-практическэ конференциехэм ахэлэжьагъ.

Илъэс еджэгъухэм ащыщ иегъэжьэн тефэу гъэзетэу «Российская газета» зыфиlорэм иІофышІэ еджапІэм гъэхъагъэу ышІыхэрэр къытхыхьанэу къызэкІом, Мариет иІофшІэкІэ-егъэджакІэ къыхигъэщыгъагъ. Лъэпкъ еджапіэхэмкіэ научнэ-ушэтыпіэ институтым епхыгъэу Іоф ашІэфэкІэ кІэлэцІыкІухэр зэребгъэджэщтхэ тхылъхэр еджапіэхэм щарагьэуплъэкіущтыгьэх. Іоф зэрашІэрэм къылъыплъэщтыгъэх, къакІохэзэ урокхэм ачІэсыщтыгьэх, зэфэхьысыжьхэр зэдашІыщтыгъ.

Мариет илъэс пчъагъэрэ Шэуджэн районым ыкіи республикэм ащеджэрэ кіэлэеджакіохэм атхырэ ушэтын іофшіагъэхэр зыуплъэкіурэ комиссием хэтыгъ. Къыхэкіыгъ уахътэ Адыгеим урысыбзэмрэ литературэмрэкіэ іоф зышіэрэ кіэлэегъаджэхэр къаугъоихи диктант зарагъэтхым, хэукъоныгъэ ымышіыгъэу зы нэбгырэ нахъ къахэкіыгъагъэп, ар Хьаткъо Мариет арыгъэ.

КІэлэеджакІохэм яегьэджэн—гьэсэныгьэкІэ гьэхьагьэу ышІыгьэхэм апае РСФСР-м гьэсэныгьэмрэ просвещениемрэкІэ и Министерствэ ильэс зэфэшъхьафхэм Мариет «Старший учитель», «Урысые Федерацием иеджапІэ изаслуженнэ кІэлэегьадж», «Отличник народного просвещения» зыфаІорэ щытхьуцІэхэр къыфагьэшьошагьэх.

Ипсауныгъэ пытэу, ригъэджагъэхэм агъашlоу, шlукlэ игугъу ашlэу Мариет бэрэ псэунэу тыфэлъаlo.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Сурэтыр: Хьаткъо Мариет ихъарзынэщ.

Адыгэ Республикэм и Закон

Псауныгъэм икъэухъумэн ылъэныкъокІэ Урысые Федерацием иполномочиехэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм къафэгъэзагъэ хъугъэхэм апэІуагъэхьаным пае республикэ бюджетым икъэкІуапІэхэр зэрагъэфедэщтхэ шІыкІэм ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 6-м ыштагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 414-р зытетэу «Урысые Федрацием ишъолъырхэм публичнэ хабзэр зэращызэхэщагъэм ехьылlагъ» зыфиloy 2021-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м къыдэкlыгъэм ия 42-рэ статья ия 4-рэ laxь тегъэпсыхьагъэу мы Законыр зыкlаштагъэр псауныгъэм икъэухъумэн ылъэныкъокlэ Урысые Федерацием иполномочиехэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм къафэгъэзагъэ хъугъэхэм апэlуагъэхьаным пае республикэ бюджетым икъэкlyaпlэхэр нахь тэрэзэу гъэфедэгъэнхэм пай

А 1-рэ статьяр. Псауныгъэм икъэухъумэн ылъэныкъокіэ Урысые Федерацием иполномочиехэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм къафэгъэзагъэ хъугъэхэм апэlуагъэхъаным пае республикэ бюджетым икъэкlyaпlэхэр зэрагъэфедэщтхэ шlыкlэм ехьылlагъ

- 1. Псауныгъэм икъэухъумэн ылъэныкъокіэ Урысые Федерацием иполномочиехэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм къафэгъэзагъэ хъугъэхэм апэlуагъэхьаным пае республикэ бюджетым къыхагъэкlынэу щыт субвенциехэр имыкъухэ зыхъукіэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет а лъэныкъохэм апае илъэс къэс къыхагъэкlырэ ахъщэр полномочиехэм афэгъэзагъэ хъугъэ къулыкъухэм япшъэрылъхэм язэшlохын пэlуагъэхьанэу.
- 2. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икъэ-кlуапlэхэр зыпэlуагъэхьащтхэр мылъку-техникэ лъэ-ныкъомкlэ гъэцэкlэкlо хабзэм икъулыкъухэм яlофшlэн икъоу агъэцэкlэнымкlэ, псауныгъэм икъэухъумэнкlэ, лэжьапкlэр ятыгъэнымкlэ, республикэм икъэралыгъо къулыкъушlэхэм япхыгъэ гарантие шъхьаlэхэр зэшlохыгъэнхэмкlэ пшъэрылъхэм къыдалъытэрэ loфтхьабзэхэр ары.
- 3. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икъэкlyaпlэхэм къахэкlырэ ахъщэр нэмыкl гухэлъ горэхэм апэlyaгъэхьанэу щытэп.
- 4. Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ къыдалъытэрэ лъэныкъохэм ашІомыкІхэу республикэ бюджетым икъэкІуапІэхэр гъэфедагъэ зэрэхъухэрэм иуплъэкІун зэхащэ.
- Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъуээр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 12, 2023-рэ илъэс N 285

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Транспортэу шапхъэхэр зэриукъуагъэм пае къагъэуцугъэр хэушъхьафыкІыгъэ уцупІэм зэращэрэм, ащ зэрэщаІыгъырэм, зэрагъэкощырэм ахъщэу лъатырэм фэгъэхьыгъ» зыфиІорэм зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2023-рэ илъэсым шэкlогъум и 6-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Транспортэу шапхъэхэр зэриукъуагъэм пае къагъэуцугъэр хэушъхьафыкlыгъэ уцупіэм зэращэрэм, ащ зэрэщаіыгъырэм, зэрагъэкощырэм ахъщэу льатырэм фэгъэхьыгъ» зыфиюу 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 31-м къыдэкlыгъэм мыщ фэдэ зэхъокlыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

- 1) а 1-рэ статьям ия 3-рэ Іахь мыщ тетэу тхыгъэ-
- «3. Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ иупол-

номоченнэ къулыкъоу хэушъхьафыкІыгъэ транспорт уцупІэхэм афэгъэзагъэм къэбархэр официальнэ Интернет-сайтым къырегъахьэх.»;

- 2) я 4-рэ статьям иа 1-рэ Іахь мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «1. Къагъэуцугъэ транспортыр зэрэlуащыгъэм, зэраlыгъыгъэм тефагъэр зытырэр административнэ пшъэдэкlыжь зыхьын фаеу хъугъэ водителыр ары. Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъу ыгъэнэфэгъэ тарифхэм атетэу Урысые Федерацием
- и Кодекс ия 27-рэ статья ия 11-рэ laxь диштэу ар зэшlyaxы».
- Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагьэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 12, 2023-рэ илъэс N 287

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет иунашъу

Ведомствэ программэу «2020 – 2025-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку зэрагъэзекІощтыр» зыфиІорэм игъэцэкІэн ипІалъэм къыпэу зэпыгъэугъэным ехьылІагъ

2023-рэ илъэсым шышъхьэlум и 4-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 416-р зытетэу «Урысые Федерацием и Бюджет кодексрэ Урысые Федерацием изаконодательнэ акт заулэхэмрэ зэхъокlыныгъэхэр афэшlыгъэнхэм, Урысые Федерацием изаконодательнэ актхэм яположение заулэмэ кlуачlэ ямыlэжьэу лъытэгъэным яхьылlагъ» зыфиlорэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м аштагъэу N 281-р зытетэу «2024-рэ илъэсымкlэыкlи 2025-рэ, 2026-рэ илъэсхэм ячэзыу пlалъэкlэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьылlагъ» зыфиlорэм адиштэу унашъо сэшlы:

1. Ведомствэ программэу «2020 – 2025-рэ илъэсхэм

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку зэрагъэзекlощтыр» зыфиlоу Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкlэхэмкlэ и Комитет 2018-рэ илъэсым шышъхьэlум и 14-м ыштагъэу N 218-р зытетэу «Ведомствэ программэу «2020 – 2025-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку гъэзекlогъэныр» зыфиlорэр ухэсыгъэным ехьылlагъ» зыфиlорэмкlэ аухэсыгъэм игъэцэкlэн ипlалъэм къыпэу, 2024-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу зэпыгъэугъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ илъэсым шышъхьэlум и 14-м ышlыгъэ унашьоу N 145-р зытетэу «Ведомствэ программэхэр къызэрэхахырэ, зэраухэсырэ, зэрагъэцэкlэхэрэ Шlы-

кlэм ехьылlагъ» зыфиlорэм диштэу мы унашъор къы-хэутыгъэнэу.

- 3. Мы унашъом икопие Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмрэ сатыумрэкІэ и Министерствэ ІэкІэгъэхьэгъэнэу.
- 4. 2024-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Комитетым итхьаматэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакізу О. С. КАЗНАЧЕВСКАЯ

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 26-рэ, 2023-рэ илъэс N 518

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку ищэнкІэ электрон шІыкІэм тетэу аукцион зэрэзэхащэщтым ехьылІагъ

2001-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 178-р зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ мылъкур приватизацие зэрашІырэм ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 18-рэ статья, Урысые Федерацием и Правительствэ 2012-рэ илъэсым шышъхьэ-Іум и 27-м ышІыгъэ унашъоу N 860-р зытетэу «Къэралыгъо е муниципальнэ мылъкур электрон шІыкІэкІэ зэращэрэм ехьылlагь» зыфиlорэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 2022-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 29-м аштагьэу N 160-р зытетэу «2023 — 2024-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгьо мылъку приватизацие зэрашІыщт программэм ехьылІагь» зыфиІорэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м ышІыгъэ унашъоу N 118-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет фэгъэхьыгъэ Положением ехьы-

ліагъ» зыфиюрэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм 18-м ышіыгъэ унашъоу N 453-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку приватизацие шіыгъэнымкіз шапхъэхэм яхьыліагъ» зыфиюрэм адиштэу Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкіэхэмкіз и Комитет унашъо ышіыгъ:

- 1. Іахьзэхэлъ обществэу «Сбербанк-АСТ»-м иэлектрон сатыу площадкэ, сатыу секциеу «Приватизация, аренда и продажа прав» зыфиІорэм къэралыгъо мылъкум ищэнкІэ электрон шІыкІэкІэ гуадзэу N 1-м диштэу аукцион щызэхэщэгъэнэу.
- 2. Аукционхэм язэхэщэнрэ кадастрэ уасэм игъэнэфэнрэ афэгъэзэгъэ отделым АО-у «Сбербанк-АСТ»-м иэлектрон сатыу площадкэ, сатыу секциеу «Приватизация, аренда и продажа прав» зыфиlорэм къэралы-

гъо мылъкур приватизацие зэрашІырэм ехьылІэгъэ хэбзэгъэуцугъэм тетэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку зэращэщтым фэгъэхьыгъэ къэбарыр гуадзэхэу N 1-мрэ 2-мрэ адиштэу ригъэхьанхэу.

- 3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку ищэн хэлажьэ зышюигъохэм ялъэ у тхылъэу электрон шыкызкы аlэкlагъэхьащтыр гуадзэу N 3-м диштэу ухэсыгъэнэу.
- 4. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм гъунэ лъысфынэу спшъэ исэлъхьажьы.

Комитетым итхьаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 21-рэ, 2023-рэ илъэс

(Гуадзэр тисайт ижъугъотэщт).

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

2024-рэ илъэсымкІэ ыкІи 2025-рэ, 2026-рэ илъэсхэм ячэзыу пІалъэкІэ Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ыпкІэ зыхэмылъ медицинэ ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэнымкІэ къэралыгъо гарантиехэм я ЧІыпІэ программэ ехьылІагъ

2011-рэ илъэсым шэкІогъум и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 323-р зытетэу «Урысые Федерацием исхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэным ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 81-рэ статья диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешІы:

- 1. 2024-рэ илъэсымкіэ ыкіи 2025-рэ, 2026-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэкіэ Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ыпкіэ зыхэмылъ медицинэ Іэпыіэгъу ягъэгъотыгъэнымкіэ къэралыгъо гарантиехэм я Чіыпіэ программэ
- (ыужкіэ Программэр тіозэ дгъэкіощт) гуадзэм диштэу ухэсыгьэнэу.
- 2. Адыгэ Республикэм псауныгыэр кызухыумэгынымкіз и Министерствэ, Адыгэ Республикэм финансхэмкіз и Министерствэ, Адыгэ Республикэм шіокі зимыіз медицинэ страхованиемкіз и Чіыпіз фонд Программэм ахыщэ кыыфыхагызкіыным анаіз тырагызтынуу.
- 3. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм Адыгэ Республикэм

псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ гъунэ лъифынэу.

4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кlуачlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу КІЭРЭЩЭ Анзаур

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 29-рэ, 2023-рэ илъэс N 370

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «ЧІыгум епхыгьэ зэфыщытыкІэхэр гьэтэрэзыгъэнхэм ехьылІагь» зыфиІорэм ия 16-рэ статья зэхьокІыныгьэ фэшІыгьэным фэгьэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «ЧІыгум епхыгьэ зэфыщытыкіэхэр гьэтэрэзыгьэнхэм ехьыліагь» зыфиіорэм ия 16-рэ статья зэхьокіыныгьэ фэшіыгьэным фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым мэкъуогъум и 7-м аштагъэу N 86-р зытетэу «ЧІыгум епхыгъэ зэфыщытыкІэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 6, 12; 2008, N 12; 2009, N 2; 2010, N 3, 8; 2011, N11; 2012, N 4, 12; 2013, N 7, 12; 2014, N 2, 7; 2015, N 5, 12; 2016, N 4, 8;

2017, N 3; 2019, N 6; 2020, N 3; 2021, N 8; 2022, N 12; 2023, N 4, 8) ия 16-рэ статья зэхьокІыныгьэ фэшІыгьэнэу, ар мыщ тетэу къэтыгьэнэу:

«Я 16-рэ статьяр. Зы муниципальнэ районым е къэлэ коим имэкъумэщ лэжьэкlупlэхэу зы цlыфым (е) зы юридическэ лицэм иунэе мылъку хахьэхэрэм анахьыбэ дэдэмкlи яинагъэр

Зы муниципальнэ районым е къэлэ коим имэкъуемэщ лэжьэкlупlэхэу зы цlыфым (е) зы юридическэ лицэм иунэе мылъку хахьэхэрэм яинагъэ анахьыбэ дэдэмкlи зэрэхъунэу щытыр а чlыгу lахьхэр яе зыхъугъэ лъэхъаным зигугъу къэтшыгъэ чыпіэм имэкъумэщ лэжьэкіупіэхэм къагъэгъунэщтыгъэм ипроценти 10 ары.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіз зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 29-рэ, 2023-рэ илъэс N 288

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь имыкъугъэхэм анаІэ атегъэтыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочие заулэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм афэгъэзэгъэным ехьылІагъ» зыфиІорэм зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь имыкъугъэхэм ана!э атегъэтыгъэнымк!э Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочие заулэ ч!ып!э зыгъэ!орыш!эжьынымк!э къулыкъухэм афэгъэзэгъэным ехьыл!агъ» зыфи!орэм зэхъок!ыныгъэхэр фэш!ыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ илъэсым мэзаем и 13-м аштагъэу N 149-р зытетэу «Зыныбжь имыкъугъэхэм ана!э атегъэтыгъэнымк!э Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочие заулэ ч!ып!э зыгъэ!орыш!эжьынымк!э къулыкъухэм афэгъэзэгъэным ехьыл!агъ» зыфи!орэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 2; 2014, N 2, 12) мыщ фэдэ зэхъок!ыныгъэхэр фэш!ыгъэнхэу:

1) пэублэр мыщ тетэу къэтыгьэнэу:

«Зыныбжь имыкъугъэхэм анаІэ атегъэтыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочие заулэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм зэрафагъазэрэм епхыгъэ зэфыщытыкІэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм пай мы Законыр зыкІаштагъэр.»;

2) а 1-рэ статьяр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъоу гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ алъэныкъокІэ къэралыгъо политикэу зэрахьэрэм икъыхэхынкІэ ыкІи ипхырыщынкІэ пшъэрылъхэу Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 18-м аштагъэу N 131-р зытетэу «Зыныбжь имыкъугъэхэм анаІэ атегъэтыгъэнымкІэ Іофхэр зэрэзэхащэрэм ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 4-рэ статья ия 2-рэ Іахь къыщыдэлъытагъэхэр зыгъэцакІэрэм къепхыгъэ чІыпІэ къулыкъухэм яполномочиехэр агъэцакІэнхэм пае зыныбжь имыкъугъэхэм анаІэ атегъэтыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочие заулэ (ыужкІэ къэралыгъо полномочиехэр тІозэ дгъэкІощт) мыщ къыкІэлъыкІорэ муниципальнэ образованиехэм:

- 1) муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ»; 2) муниципальнэ образованиеу «Джэджэ районым»; 4) муниципальнэ образованиеу «Кощхьэблэ районым; 5) муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым»; 6) муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэрайоным»; 7) муниципальнэ образованиеу «Тэхъутэмыкъое районым»; 8) муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районым»; 9) муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районым»; 9) муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районым» чыпіэ зыгъэюрышіэжынымкіэ якъулыкъухэм (ыужыкіэ чыпіэ зыгъэюрышіэжынымкіэ къулыкъухэр тіозэ дгъэкіощт) афэгъэзэгъэнэу.»;
- 3) я 3-рэ статьям ия 3-рэ Іахь мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «З. Къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет исубвенциехэу чlыпlэ бюджетхэм alэкlагъэхьащтхэм ябагъэ игъэнэфэнкlэ шапхъэхэр мы Законым игуадзэ къыщыдэлъытэгъэ методикэм диштэу къырадзэх.»;
 - 4) я 4-рэ статьям:
 - а) иа 1-рэ Іахь мыщ тетэу къэтыгьэнэу:
- «1. ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр зэрагъэцакІэрэм гъунэ пъызыфыхэрэр Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъоу гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ алъэныкъокІэ къэралыгъо политикэу зэрахьэрэм икъыхэхынкІэ ыкІи ипхырыщынкІэ пшъэрылъхэр зыгъэцакІэрэр, Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъоу къэралыгъо финанс уплъэкІунхэмкІэ полномочиехэр зыгъэцакІэрэр (ыужкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэр тІозэ дгъэкІощт) ыкІи Адыгэ Республикэм и УплъэкІу-лъытэкІо палатэ ары.»;
 - б) я 2-рэ Іахьым:
- а) иапэрэ абзац хэт гущыlэхэу «афэгъэзагъэхэм япхырыщын» зыфиlохэрэр гущыlэу «ягъэцэкlэн» зыфиlорэмкlэ зэблэхъугъэнхэу;
 - б) я 4-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «хэбзэгьэуцугьэу

щыіэм диштэу» зыфиіохэрэр гущыіэхэу «федеральнэ хэбзэгьэуцугьэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэрэ адиштэу» зыфиіохэрэмкіэ зэблэхъугьэнхэу;

5) я 5-рэ статьяр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Чыпіэ зыгъэюышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр зэрагъэцакіэхэрэм яхьыліэгъэ отчетхэр квартал, илъэс къэс Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъоу гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэ алъэныкъокіэ къэралыгъо политикэу зэрахьэрэм икъыхэхынкіэ ыкіи ипхырыщынкіэ пшъэрылъхэр зыгъэцакіэрэм Іэкіагъахьэх отчет къызыфашіырэ мазэм ия 15-рэ мафэ нахь мыгужъоу зигугъу къэтшіыгъэ къулыкъум зэриухэсыгъэ шіыкіэм диштэу.»;

6) я 6 – 8-рэ статьяхэр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

- «Я 6-рэ статьяр. ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр агъэцакІэхэ зыхъукІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм фитыныгъэу ыкІи пшъэрылъэу яІэхэр
- 1. ЧІыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр агъэцакіэхэ зыхъукіэ яполномочиехэм аблэмыкіхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм фитыныгъэ яі:
- 1) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкІэнрэ ащ пае ахъщэу къыхагъэкІыгъэм игъэфедэнрэ япхыгъэ ІофыгьохэмкІэ къэбархэр къаlахынхэу;
- 2) чіыпіз зыгъэіорышізжынымкіз къулыкъухэм къзралыгъо полномочиехэр зэрагъэцакізрэм епхыгъз іофыгъохэмкіз шэпхъэ правовой актхэр зэраукъорэр дэгъэзыжынгъэным ехылізгъэ унашъохэр афашіынэу;
- 3) чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр зэрагъэцакІэрэм епхыгъэ ІофыгъохэмкІэ шэпхъэ правовой актхэр къыдагъэкІынэу.
- 2. ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр агъэцакІэхэ зыхъукІэ яполномочиехэм аблэмыкІхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм япшъэрылъ:
- 1) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ субвенциехэу чlыпlэ бюджетхэм арагъэхьащтхэр илъэс къэс Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыщыдалъытэнэу;
- 2) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ ищыкlэгъэ мылъкур чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм аратынэу;
- 3) чІыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр зэрагъэцакіэхэрэм, ащ пае мылъкоу къыхагъэкіыгъэр зэрагъэфедэрэм гъунэ лъафынэу;
- 4) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэн епхыгъэ lофыгъохэмкlэ зэхэщэн-методическэ lэпыlэгъу чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм аратынэу.
- Я 7-рэ статьяр. Къэралыгъо полномочиехэр агъэцакіэхэ зыхъукіэ чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм фитыныгъэу ыкіи пшъэрылъэу яіэхэр
- 1. Къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм фитыныгъэ яl:
- 1) хэбзэгъэуцугъэм къызыщыдилъытэрэ лъэхъанхэм къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ ежьхэм ямылъку lахьтедзэу агъэфедэнэу;
- 2) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкІэнкІэ Іофхэр нахьышІоу зэхэщэгъэнхэм афэгъэхьыгъэ предложениехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм къахалъхьанхэу;
- 3) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ хэукъоныгъэу ашlыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэмкlэ хьыкумым етхьаусыхылlэнхэу;
- 4) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкІэн епхыгъэ ІофыгъохэмкІэ зэхэфынхэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм афашІынхэу.
- 2. Къэралыгъо полномочиехэр агъэцакІэхэ зыхъукІэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм япшъэрылъ:
- 1) федеральнэ хэбзэгьэуцугьэмрэ Адыгэ Республикэм

- ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэк эн зэхащэнэу;
- 2) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ мылъкоу къыхагъэкlыгъэр зыфытегъэпсыхьэгъэ гухэлъымкlэ агъэфедэнэу;
- 3) чіыпіз зыгъэіорышізжьынымкіз къулыкъухэм къзралыгъо полномочиехэр зэрагъэцакізхэрэм япхыгъэ іофыгъохэмкіз Адыгэ Республикэм ишэпхъэ правовой актхэр агъэцэкізнхэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм яунашъохэу къэралыгъо полномочиехэр агъэцакізхэзэ хэукъоныгъэу ашіыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм яхьыліагъэхэр агъэцэкізнхэу;
- 4) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм игъоу залъытэкlэ, къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнрэ ащ пае къыхагъэкlыгъэ мылъкум игъэфедэнрэ япхыгъэ къэбархэмрэ документхэмрэ alэкlагъэхьанхэу.
- Я 8-рэ статьяр. Чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкіэн зэрэзэпагъэужьырэ шіыкіэр
- 1. ЧІыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкіэн зэпагъэужьы:
- 1) федеральнэ законэу е Адыгэ Республикэм изаконэу къэралыгъо полномочиехэр агъэцэкlэжьын зэрамылъэкlыщтхэм яхьылlагъэм кlyaчlэ иlэ зыхъукlэ;
- 2) чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр агъэцакІэхэээ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр ыкІи Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ заукъокІэ;
- 3) къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ мылъкоу къыхагъэкlыгъэр чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм зыфытемыгъэпсыхьэгъэ гухэлъхэмкlэ загъэфедэкlэ;
- 4) чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм полномочиехэр зэрищыкІагъэм лъыкІахьэу амыгъэцакІзу е амыгъэцэкІахэу къызыхагъэщыкІэ;
- 5) чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр агъэцэкіэнхэр имыщыкіэгъэжь зыхъукіэ.
- 2. Адыгэ Республикэм изакон диштэу чыпіэ зыгъэ-Іорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэр агъэтіылъыжьых.
- 3. Къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэнкlэ чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм ахъщэу аратыгъэм къызэрэрагъэгъэзэжьыщт шlыкlэр Адыгэ Республикэм и Законэу чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм къэралыгъо полномочиехэм ягъэцэкlэн зэрэщагъэтыжьрэм ехьылlагъэм щыгъэнэфагъ.»;
- 7) я 9-рэ, я 10-рэ статьяхэм кlyaчlэ ямыlэжьэу лъытэгъэнэу;
 - 8) гуадзэм:
 - а) ышъхьэ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «Зыныбжь имыкъугъэхэм анаІэ атегъэтыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочие заулэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм агъэцэкІэнхэм пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет исубвенциехэу чІыпІэ бюджетхэм къаІукІэщтхэм ябагъэ зэрагъэнэфэрэ шІыкІэр»;
- б) ятіокіэнэрэ зырэ абзацым хэт гущыіэхэу «Урысые Федерацием пенсиехэмкіэ и Фонд, Урысые Федерацием социальнэ страхованиемкіэ и Фонд ибюджет» зыфиіохэрэр гущыіэхэу «Урысые Федерацием пенсиехэмкіэ ыкіи социальнэ страхованиемкіэ и Фонд» зыфиіохэрэмкіэ зэблэхьугъэнхэу.
- Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіз иіз зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кіуачіз иіз мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Къумпіыл Мурат

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 29-рэ, 2023-рэ илъэс N 290

Жэжъые биатлон

Япсауныгъэ агъэпытагъ

Мыекъопэ къэлэ администрацием физическэ культурэмкіэ ыкіи спортымкіэ и Комитет кіэщакіо зыфэхъугъэ юфтхьабзэу «Жэжые биатлоныр» ятфэнэрэу рагъэкіокіыгъ.





Зэнэкъокъум хэлэжьэнхэу команди 137-мэ зарагъэтхыгъагъ, ау къекІоліагъэр нахь макі. Шэмбэт пчэдыжьым зэрэчъыіагъэм зырызхэр ыгъэщынэгъэнхэ фае. Жэжъые биатлоныр зыгу рихьыхэрэр республикэ шахмат клубым дэжь щызэрэугъоигъэх. Кіэлэціы-

кІу командэ 31-рэ, бзыльфыгьэхэр ыкІи хъульфыгьэхэр зыхэтхэр, джащ фэдэу зэхэпхьагьэхэр текІоныгьэм фэбэнагьэх.

Зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэм пшъэрылъ шъхьаlэу яlагъэр гъэпщыгъэ жэжъыехэм арысхэу метрэ 200 къачъыныр ыкlи гъогогъуи 5-рэ ос lашкlэкlэ щэрыонхэр ары. Блэукlыхэрэм тазыр атыралъхьэштыгь.

КІэлэцІыкІу командэхэм зэнэкъокъур къызэІуахыгъ. Зэфэхьысыжьхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкіэ, апэрэ чіыпіэр къыдахыгъ Симашкевичхэм яунагъо, ар къэзыгъэлъэгъуагъэхэр зэшхэу Лев ыкІи Борис. Бзылъфыгъэхэм язэнэкъокъу командитІумэ зэфэдэ уахътэ къыщагъэлъэгъуагъ. Ащ къыхэкІыкІэ ахэр икІэрыкІэу зэрагъэнэкъокъужьыгъэх, текІоныгъэр къыдэзыхыгъэр Татьяна ыкІи Варвара Олейниковхэм якомандэу «Za sport» зыфиІорэр ары. ХъулъфыгъэхэмкІэ апэрэ чІыпІэр къыдэзыхыгъэр командэу «Щагъдый», ащ хэтыгъэх Константин ыкІи

Дмитрий Логиновхэр. Зэхэпхъэгъэ командэхэм язэнэкъокъу анахь щылъэшыгъ ыкlи рекорд ыгъэуцугъ «Синхронисты» зыфиlорэм, ащ хэтыгъэх Андрей ыкlи Софья Тришинхэр.

СыхьатиплІ фэдизрэ кІогъэ Іофтхьабзэр гъэшІэгъонэу рекІокІыгъ. Ащ хэлэжьэгъэ нэбгырэ пэпчъ диплом ратыгъ, хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр зыубытыгъэхэм медальхэр, текІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм а пстэуми кубокхэр ягъусэхэу афагъэшъошагъэх. Джащ фэдэу нэбгырэ 20-мэ джэголъэ шъабэхэр шІухьафтынуу аратыгъэх. Ау пстэуми анахь шъхьаІэр ахэм япсауныгъэ зэрагъэпытагъэр, зэрэчэфыгъэхэр ары.

Зэхэзыщагьэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

АР-м льэпкь ІофхэмкІэ, ІэкІыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгьухэм адыряІэ зэпхыныгьэхэмкІэ ыкІи къэбар жьугьэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: 385000 къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. **Телефонхэр:**

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79

Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых. Е-mail: adygvoice@

Зыщаушыхьатыгъэр:

mail.ru

УФ-м хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4190 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 38

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгьэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Гэр **Мэщл Гэкъо С. А.**

Редактор шъхьаІэм игуадзэр Тэу 3. Дз.

ПшъэдэкІыжь

зыхьырэ

секретарыр ЖакІэмыкьо А. З.

Лъэс зекІоныр

Нэбгыри 150-м ехъу хэлэжьагъ



Пшъэрылъ шъхьаlэу щытыгъэр мыщ хэлажьэхэрэм лъэбэкъу мини 100 къакlуныр ары. Адыгеим, Краснодар краим, Челябинскэ хэкум ащыпсэурэ нэбгыри 150-м ехъумэ заушэтыгъ, ахэм ащыщэу 105-р бзылъфыгъэх.

Анахь псынкІэу пшъэрылъыр зыгъэцэкІагъэр Псеун Назир, зы мафэкІэ ащ марафоныр къыкіугъ. Гъэмафэм Назир Мыекъуапэ икІи икъоджэ гупсэу Кощхьаблэ лъэсэу кІогъагъ. Лъэс зекІонымкІэ урысые чемпионатым ящэнэрэ чІыпІэр къыщыдэзыхыгъэ ыкІи Урысые зэнэкъокъухэм тюгьогогьо ячемпион хъугьэ командэу «Мыекъуапэ 01» зыфиюрэм ар хэт. Жэжъые биатлоныр рагъэжьэным ыпэкІэ Москва къикІыгъэ тын лъапІэхэр командэм хэтхэм аратыжьыгъэх.

Льэс зекіонымкіэ марафоным изэфэхьысыжьхэр зэхэщакіохэм ашіыщтых. Ау джырэ уахътэм къэпіон плъэкіыщт іофтхьабзэм хэлэжьагъэхэм ащыщэу анахь макіэмэ 75-мэ шапхъэхэр зэрагъэцэкіагъэхэр.